

РЕШЕНИЕ

№ 76

гр. София, 17 април 2018 г

Върховният касационен съд на Република България, I НО, в публично заседание на двадесет и трети март през две хиляди и осемнадесета година, в състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: НИКОЛАЙ ДЪРМОНСКИ

ЧЛЕНОВЕ: СПАС ИВАНЧЕВ

ХРИСТИНА МИХОВА

при секретар Мира Недева, при становището на прокурора Петър Долапчиев, изслуша докладваното от съдия Спас Иванчев наказателно дело № 188 по описа за 2018

Производството по реда на чл.346 т.1 от НПК е образувано по касационна жалба на осъден подсъдим срещу въззивно решение № 230/24.10.2017г. по ВНОХД № 432/2017г. на Пловдивски апелативен съд, н.о.,1-ви състав.

В жалбата се навеждат доводи за наличието на нарушение на материалния закон и налагане на явно несправедливо наказание. В допълнителните съображения се посочва, че и държавното обвинение не е настояло за такова максимално наказание.

Твърди се, че и въззивната инстанция не е отчела психическото състояние на дееца към момента на извършване на деянието, поведението след извършеното деяние, пълното разкаяние и съдействие на разследващите, възрастта на дееца и желанието му да се поправи и да заживее в нормална среда. Иска налагане на справедливо наказание.

Прокурорът от ВКП в съдебното заседание заявява, че счита преценката на въззивната инстанция за правилна относно невъзприемането

на самопризнанието като смекчаващо отговорността обстоятелство. Твърди, че самопризнанието е продукт на взетото от дееца решение да извърши действия, с които да бъде забелязан. Наркотичната зависимост като фактор не е игнорирана, но според прокурора тя не води до облекчаване на наказателноправния му статус и до намаляване на степента на обществена опасност на деянието и на дееца.

Наказанието доживотен затвор, редуцирано по правилата на чл.58а, ал.2 и ал.3 от НК на 30 години лишаване от свобода, според прокурора не се явява явно несправедливо и поради това молбата да се остави без уважение.

От частните обвинители и граждански ищци В. А. И., Я. А. И., А. А. И. и Е. А. Я., редовни призовани, се явява само В. А..

За А. И. и Е. Я. се явява повереник, който моли да се отхвърли касационната жалба. Излага съображения относно квалификацията на деянието и начина на извършването му, относно мотивите, като отбелязва, че на досъдебното производство деецът е заявил, че се гордее от извършеното и не се чувства виновен.

В. А. лично заявява, че няма какво да допълни.

Подсъдимият се явява, представлява се от защитник, който поддържа жалбата с допълнителните съображения. Твърди, че неоснователно и немотивирано въззивната инстанция е увеличила наложеното наказание. Не са били събирани нови доказателства, които да дадат основание за налагане на максимална наказателна санкция Според защитата съдът не е отчел моментното състояние на дееца, както и личностовото разстройство, от което страдал. Моли да се уважи касационната жалба.

Подсъдимият Н. в лична защита заявява, че е бил под влиянието на наркотици, това което е извършил, било грешка и моли да му се намали наказанието. При последното му становище твърди, че всичко било заради наркотиците.

При последната си дума подсъдимият Н. иска наказанието му да се намали.

Върховният касационен съд, I-во наказателно отделение, след като обсъди доводите на страните и извърши проверка в пределите на чл.347 ал.1 от НПК, установи следното:

С присъда № 39/30.06.2017г. по НОХД № 424//2017г. на Пазарджишки окръжен съд е признан подс.И.Й. Н. за виновен да е извършил престъпление по чл.116, ал.1, т.4, т.6, пр.3 и 4, т.11, пр.2 вр.чл.115 от НК и му е наложил по реда на чл.58а, ал.2 и 3 от НК наказание от 25 години лишаване от свобода.

С тази присъда деецът е осъден и за престъпление по чл.131, ал.1, т.4, пр.3-то и т.12, пр.2-ро вр.чл.130, ал.1 от НК, като по реда на чл.58а ал.1 от НК му е наложено наказание от 2 години лишаване от свобода.

Приложен е и чл.23 от НК, като е определено общо наказание от 25 години лишаване от свобода.

Уважен е размер от по 50 000 лева по предявените граждански искове за причинени неимуществени вреди от смъртта на В. А. И. и А. Я. И., като в останалата част над този размер исковете са отхвърлени.

Предявеният граждански иск от Е. А. И. е отхвърлен изцяло.

Подс.Николов е осъден да заплати на гражданските ищци А. Й. и Т. Б. сумите от по 2000лв., като в останалата част над този размер исковете са отхвърлени.

С присъдата съдът се е произнесъл и по направените разноси, както и по веществените доказателства.

Присъдата е атакувана от подсъдимия, както и от частните обвинители и граждански ищци по делото Я. И., В. И., А. Р. и Е. Я., като и от двете страни се претендира явна несправедливост на наложеното наказание – в посока на увеличаване от страна на частните обвинители и в посока на намаляване на наложеното наказание от страна на подсъдимия. Тези граждански ищци искат и увеличаване на присъденото им обезщетение за претърпени неимуществени вреди от престъплението по чл.116 от НК.

С атакуваното решение въззивната инстанция е изменила присъдата, като е увеличила размера на наложеното наказание за деянието по 116, ал.1, т.4, т.6, пр.3 и 4, т.11, пр.2 вр.чл.115 от НК от 25 на 30 години, като е

изменено и приложението на чл.23 от НК, с определяне за изтърпяване на наказание именно от 30 години лишаване от свобода.

В гражданскоосъдителната част въззивната инстанция е уважила предявените граждански искове в размер на по 100 000лв., като в останалата част до пълния предявен размер ги е отхвърлил като недоказани.

Касационната инстанция намери, че касационната жалба е подадена в срок и е допустима. Разгледана по същество, се явява неоснователна.

Въззивната инстанция не е допуснала нарушение явна несправедливост по отношение на увеличаване на наложеното наказание от 25 на 30 години лишаване от свобода.

Производството е протекло по реда на чл.373, ал.3 и 4 вр.чл.372, ал.4 вр.чл.371, т.2 от НПК – като подсъдимият е признал изцяло фактите, изложени в обстоятелствената част на обвинителния акт.

Тези факти са рамката на обстоятелствата, които съдилищата са били длъжни да възприемат по делото и при решаване на въпросите, свързани с правната квалификация на деянието, тоест приложението на материалния закон, както и са налагане на наказанието при признаването на дееца за виновен.

А виновността му е установена по безспорен начин- изложените фактически обстоятелства в обстоятелствената част на обвинителния акт напълно се подкрепят от събраните по делото доказателства, като по делото не съществува никакво съмнение относно авторството и вината на дееца, подсъдимия Й. Н..

При определяне на дължимото в случая наказание на подс.Н.няма пренебрегнато обстоятелство от значимите за дефиниране на наказателната му отговорност – степента на обществена опасност на деянието и на дееца.

Подсъдимият Н. е извършил типично престъпление от омраза, като е умъртвил видимо възрастни хора, с които не е имал никакви взаимоотношения и битов конфликт. Начинът на извършване на престъплението демонстрира изключителна степен на бруталност и свирепост, които отричат напълно социалното общуване и съжителство.

Подсъдимият е с дългогодишна зависимост към употребата на наркотични вещества, поради това не е работел и е бил издържан от своя родител. В тази връзка житейския му път е преплетен както с употребата на наркотици, така и с последвалите закономерни осъждания за престъпления от общ характер. Въпреки очевидното болестно влияние и независимо от предприеманите мерки за лечение, подсъдимият е показал твърде ниска устойчивост, както и нежелание да се вгради в обществото чрез полагане на обществено-полезен труд.

Разбира се, подсъдимият е изтъквал причини, които според него го идентифицират по етнически признак, като се е самогероизирал. Подбудите за извършване на деянието са в контекста на принадлежност към определена етническа група, което само по себе си посочва желание за социална принадлежност и вградимост. Поведението му обаче изтъква точно обратното – пълната несъвместимост на подсъдимия с обществото и неговата асоциалност. Установеният цивилизационен модел, независимо от пол, раса или религия дефинира неизменно уважение към децата, жените, възрастните, болните и страдащите, като цяло към по слабите. Подсъдимият, пренебрегвайки всякакви морални и етични норми, не само ги е престъпил, но и задълбочил до крайна степен отхвърлянето на социалните рамки на човешкото общежитие. В драстична степен той е игнорирал необходимостта от уважение към възрастните хора, като е лишил пострадалите от живот, единствено и само поради това, че те са от определена малцинствена група. Воден от своите установени стереотипи (открито противообществени) и желание за себеизтъкване, той е нарушил изконното човешко право на живот на двама души, които не са били в състояние да се защитят поради своята възраст. Деецът не е проявил никакво съчувствие, напротив, той е извършил престъплението безмилостно, с ожесточение, което не познава предел. В този смисъл действията му напълно покриват изискванията, заложи в ППВС № 2/57г., т.15-та, 3-ти, 4-ти и 5-ти абзац.

Правилно въззивната инстанция е счела отчитането на самопризнанието на дееца като надценено обстоятелство. Действията на подсъдимия са показни, както се посочи вече, с цел себеизтъкване и самогероизиране, поради което относителната стойност на самопризнанието извън рамките на признанието по чл.371, т.2 от НПК и законоустановената редукция по смисъла на чл.58а от НК е твърде

незначителна. Отчитането означава на практика поощряване на изявата и търсенето на публичност от страна на подсъдимия, което е недопустимо.

Натрупването на отегчаващи вината обстоятелства, които са многобройни – множество квалифициращи деянието елементи при минимално изискуем само един такъв, публична демонстрация на расистките подбуди, демонстриране на желанието да убива, съчетано с неговата съдимост и липсата на поправителен ефект от осъжданията му, правят дееца с изключително висока степен на обществена опасност. Наказанието по принцип трябва да отчита и смекчаващите отговорността обстоятелства, каквито има, независимо от твърдението на въззивната инстанция, че наказанието следва да се определя само при наличие единствено на отегчаващи такива. Самата въззивна инстанция ги е посочила, без обаче да ги взема предвид. Този процесуален подход очевидно е неправилен, но въпреки това наказанието не е определено несправедливо, тъй като относителната тежест на младата възраст на дееца и личностовото му разстройство е твърде малка, за да определи наличието на касационното основание по чл.348, ал.1, т.3 от НПК. При това тези обстоятелства фактически са отчетени при избора на наказание, доколкото не е наложено такова по чл.38 от НК, а такова по чл.38а от НК, като повторното им отчитане съвсем очевидно, не е възможно.

Защитата иска да се отчете особеното състояние на дееца, но този аргумент не може да бъде възприет от касационния състав. Поведението на дееца не е плод на установената наркотична зависимост, а е следствие на един продължителен мисловен процес, добре осъзнат и поддържан като житейска позиция. Подсъдимият се е „разбунтувал“ срещу установения обществен ред, желаейки да привлече неограничен кръг от собствения си етнос, като съвсем целенасочено е подбрал средството за това, влизайки в откровено противоречие с претендираните цели. Нарушавайки моралните, етични и законови норми на установения цивилизационен модел на общочовешки ценности и идеали, той е демонстрирал пълно откъсване от социалния начин на живот. Избрал е напълно деструктивен подход, който го е отстранил изцяло от човешкото общежитие, извън проява дори и на минимална човечност. Подобно поведение е с изключително висока степен на обществена опасност и именно поради това наложеното наказание е напълно съответно, тъй като е в състояние да ограничи възможностите на този подсъдим да разрушава обществото, каквито последици неминуемо

следват от неговото поведение. Определения максимален срок от 30 години лишаване от свобода ще сведе по минимум възможността на деца да вреди на обществото, по естествени и физиологични причини, а и доколкото той не се е проявявал като поправим деец при досегашните си осъждания. По този начин ще се постигнат в най-пълна степен както специалната, така и генералната превенция, залегнали в чл.36 от НК.

Касационният състав счита, че няма никакво основание за снизхождение, наказанието е определено съобразно закона и установените по делото факти, с отчитане на подбудите и мотивите за извършване на деянието, отегчаващите вината и отговорността обстоятелства и напълно съответства на изключително високата степен на обществена опасност на деянието и на деца.

Същото се отнася и до определеното друго наказание лишаване от свобода за деянието по чл.131 от НК, както и за извършеното групиране по чл.23 от НК, поради което допълнителни съображения не са необходими.

По отношение на предявените граждански искове няма постъпили жалби, в този смисъл диспозитивното начало изисква да няма произнасяне в посока на увеличаване на уважените размери. Въззивната инстанция е внесла необходимата корекция по отношение на размера на предявените искове, поради което не се налага да се излагат други доводи.

С оглед на това и на основание чл.354 ал.1, т.1 от НПК, Върховният касационен съд, първо наказателно отделение

РЕШИ:

ОСТАВЯ в сила въззивно решение № 230/24.10.2017г. по ВНОХД № 432/2017г. на Пловдивски апелативен съд, н.о.,1-ви състав.

Решението не подлежи на обжалване.

Председател:

Членове: